

РЕД И ПРАВИЛА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ И ОЦЕНКА НА ИЗИСКУЕМИЯ ОТ ЗАКОНА СТАЖ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЪЛНА ПРОЕКТАНТСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ В ОБЛАСТТА НА УСТРОЙСТВЕНОТО ПЛАНИРАНЕ И ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ НА ЛИЦА С ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- **АРХИТЕКТИ**
- **ЛАНДШАФТНИ АРХИТЕКТИ**
- **УРБАНИСТИ**

1. ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОЕКТАНТСКИ СТАЖ.

1.1. Права на придобиване на проектантски стаж Лицата, получили дипломи от акредитирано висше училище с професионална квалификация "архитект", "ландшафтен архитект" и "урбанист" с образователно квалификационна степен "магистър", притежават ограничена проектантска правоспособност и могат да предоставят проектантски услуги в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране след вписването им в регистъра на проектантите с ОПП в КАБ.

Лицата, получили дипломи от акредитирано висше училище с професионална квалификация "ландшафтен архитект" и "урбанист" с образователно квалификационна степен "бакалавър", които имат не по-малко от 4 години стаж по специалността, могат да придобият ОПП и да предоставят проектантски услуги в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране за изработване на проекти на съответните части от проектната документация, след вписването им в регистъра на проектантите с ограничена проектантска правоспособност в КАБ.

Лица с професионална квалификация "ландшафтен архитект" и "урбанист" и образователно-квалификационна степен "бакалавър", получили дипломи от акредитирано висше училище, регистрирани в КАБ и придобили ОПП, нямат право да получат ППП без завършена ОКС "магистър" дори и след полагане на още две години проектантски стаж.

За завършилите чужденци и граждани на държави - членки на Европейския съюз, или на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, на които е призната професионалната квалификация по реда на Закона за признаване на професионални квалификации имат право да придобиват стаж по реда на членове 11, 12 и 13 от ЗКАИИП при изпълнение на изискванията, посочени в закона.

1.2. Пълната проектантска правоспособност удостоверява притежанието от страна на стажанта на необходимите компетентности да изпълнява самостоятелно основните професионални дейности с грижата на добрия професионалист:

- Да упражнява проектантска практика в съдружие или с други правоспособни проектанти;
- Да управлява проектантско бюро

- Да наема и ръководи проектантски и специалисти в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране
- Да сключва договори за услуги в инвестиционното проектиране и в рамките на инвестиционния процес като цяло;
- като проектант да заверява проекти и други присъщи документи и да поема всички отговорности за ръководените от него хора, дейности и последиците от тях за клиентите и обществото.

2. ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ПРОФЕСИОНАЛЕН СТАЖ

С цел да се осигури високо компетентна подготовка за поемане на отговорностите в професионалната практика и да се гарантират обществените интереси стажантите провеждат ефективен присъствен професионален стаж при Проектант и/или проектантска организация /Ръководител/ и участват в курсове за специализирано обучение. Организацията на стажовете и курсовете се осъществяват от Камара на архитектите в България.

2.1. Професионален стаж в проектантската практика е:

- комплекс от обучителни форми и практическа дейност по допълване и задълбочаване на необходимата подготовка на проектанта за упражняване на професията със съответните знания и умения;
- придобиване на квалификация и опит в ръководенето на дейностите и лицата, присъщи на инвестиционното проектиране и устройственото планиране;
- придобиване на права и способности за поемане на задължения и отговорности за качеството на изготвяните проекти, за цялостно, пълно и компетентно участие в отношенията в инвестиционния процес.

2.2. Стажантът е длъжен да се обучава и придобива практически опит под ръководството на "архитект", "ландшафтен архитект" или "урбанист" с ППП за не по малко от половината видове дейности, съответно осъществявани в категории.

2.3. Стажантът е длъжен да провежда писмен отчет (с използване на стандартна бланка или дневник) за всички периоди на обучение, практика и допълнително образование по време на професионалния стаж

- Вписванията в следва да описват характера и продължителността на провежданата дейност, като всеки запис се подписва от Ръководителя, потвърждаващ истинността на записа за придобития от стажанта опит.

- Стандартната бланка/дневник е необходимо да се предостави при поискване от КАБ в качеството на доказателство за това, че стажантът е в процес на получаване на необходимия проектантски стаж или вече е придобил такъв стаж

2.4. Принципите, на които задължително трябва да се основава подготовката са:

- Професионализъм;
- Компетентност;
- Отговорност;

- Професионални стандарти.

2.5. Камарата на архитектите организира курсове за специализирано обучение по професионална проектантска практика.

2.6. Съдържанието па стажа се разделя на отделни категории, конкретизирани за отделните професии, съответно **"архитект"**, **"ландшафтен архитект"** и **"урбанист"**.

3. ПЕРИОД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛЕН СТАЖ:

Наличието на професионален стаж, описан по-долу, е необходимо да бъде представен и защитен преди подаване на заявление за Проектантска правоспособност, като продължителността му е конкретен за пълна проектантска правоспособност съгласно ЗКАИИП, както следва:

- две години като служители по трудов договор с проектант с пълна проектантска правоспособност, или

- четири години като проектанти на свободна практика или като служители по служебно правоотношение или по трудово правоотношение на основен трудов договор на длъжност, за която се изисква съответното образование.

Изискуемият период от 2 или 4 години за придобиване на стаж може да бъде проведен както без прекъсване, така и с прекъсване. Стажуващият може да има един или повече ръководители и/или наставници в периода на полагане и регистриране на стажа.

4. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРИДОБИТИЯ СТАЖ

♣ Наличието на професионален стаж се представя от кандидата за придобиване на пълна проектантска правоспособност, заедно с подаване на Заявлението с отчет по образец.

♣ Придобитият стаж се представя по приложената към настоящата методика бланка, попълнена и заверена от ръководителя **"архитект"**, **"ландшафтен архитект"** или **"урбанист"**, който води подробен отчет за придобиване на проектантския стаж.

♣ Допустимо е да се представят и допълнителни становища и референции.

♣ Комисията по регистъра към Управителния съвет на КАБ има право да прави насрещни проверки по представения професионален стаж.

5. РЪКОВОДИТЕЛИ

♣ Стажантът е длъжен да придобие опит под ръководството **"архитектът"**, **"ландшафтния архитект"** или **"урбанистът"**, при който се полага и провежда професионалния стаж и който ръководи стажанта, като го запознава с необходимите знания и опит за практикуване на професията като им предава своите възгледи, разбирания и убеждения, влагайки своя творчески, научен и морален потенциал.

♣ ръководители , могат да бъдат:

- проектант с ППП, с който стажантът си сътрудничи при изпълнение на трудовите си правоотношения с проектантско бюро;
- проектант с ППП в трудово правоотношение с проектантско бюро, в което стажанта полага стаж без трудови правоотношения (стажантска програма);
- проектант с ППП, който е приел с писмено споразумение да съдейства на стажанта на свободна практика да придобие знания, опит и практически умения, нужни за покриване на изискванията към професионалния му стаж. Споразумението може да обхваща времето на целия стаж или отделни периоди от него, определени в методиката.
- Стажантите, които са избрали да изпълняват 4 годишен стаж по специалността, като проектанти на свободна практика или служители по служебно правоотношение или по трудово правоотношение на основен трудов договор на длъжност, за която се изисква съответното образование задължително избират Ръководител от предоставен от Камарата на архитектите списък.

6. ЗАДАЧИ ЗА ПЕРИОДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛЕН СТАЖ:

При завършване на периода на професионалния стаж, стажантът е длъжен да демонстрира или да е в състояние да демонстрира знания и (или) навици по професията.

Задачите на стажа по специалността се състоят в следното:

- ♣ Придобиване на разнообразен опит за практикуване на професията
- ♣ Придобиване на основополагащи знания и навици при провеждане на практиката;
- ♣ Обезпечаване на отчетност за дейността и придобития опит от стажанта по стандартна методика;
- ♣ Предоставяне на възможност за придобиване на разнообразен опит за практикуване на професията

7. ОБУЧЕНИЯ

Камарата на архитектите в България провежда курсове за обучение, поддържане и повишаване квалификацията на кандидатите.

- Обученията се осъществяват по следния начин:

- ♣ организиране и провеждане на семинари;
- ♣ лекционни курсове и други форми на обучение;
- ♣ организира и подпомага издаването и разпространението на специализирана литература;
- ♣ осъществява сътрудничество и участие в сходни български, чуждестранни и международни организации и институции;
- Учебните планове и програми за провеждане на обученията се изготвят ежегодно от управителния съвет на Камарата на архитектите в България;

- Кандидатите за проектантите могат да заместят реално положени стаж по специалността с успешно преминаване на курс на обучение по някой от категориите на стажа за съответната професионална квалификация;

- Допустимо е с курс на обучение, организиран от КАБ да бъдат заместени до 30 % от категориите за придобиване на професионален стаж.

8. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Етапите на подготовката на проектантите по професионална практика образование, стаж и обучение за изпита за правоспособност, както и курсовете за преподготовка са относително автономни и с идентично учебно съдържание.

§ 2. Професионалният стаж започва да се практикува след решение на Общото събрание на КАБ при одобрение на настоящия правилник, а обучението за изпита за правоспособност и провеждането му- при готовност от страна на КАБ за целта.

Правилникът е приет от Управителния съвет с протокол № 35/10.10.2020 г. и започва да се прилага от 01.01.2022 г.